

Tilastokeskukselle

TK/2330/00.07/2024

Lausunto tilastotuotannon muutoksista

- Luovat alat ovat merkittäviä työllistäjiä ja talouskasvun lähteitä, joiden tilastollisen seurannan lopettaminen olisi strateginen virhe
- Koska faktatietoa tarvitaan sekä elinkeino- että kulttuuripolitiikassa, kulttuurin ja joukkoviestinnän tilastointia ei tule lakkauttaa
- Tilastoinnin lakkauttaminen olisi myös ristiriidassa lausuntokierroksella olevan hallituksen kulttuuripoliittisen selonteon kanssa, jossa päinvastoin korostetaan tietoperustan vahvistamista kulttuuripolitiikassa

Kiitämme mahdollisuudesta ottaa kantaa esitykseen tilastotuotannon muutoksista. Keskitymme lausunnossamme esitykseen kulttuurin ja joukkoviestinnän tilastoinnin lakkauttamisesta.

Luovat alat tärkeimpiä kasvualoja

Luovat alat, kuten media-, kulttuuri-, peli- ja viihdeala, ovat merkittäviä työllistäjiä ja talouskasvun lähteitä. Kun mukaan lasketaan sekä yksityisen yritysten liikevaihto, näiden alojen talous on kooltaan noin 16,8 miljardia euroa.

Luovat alat ovat yksi nopeimmin kasvavista toimialoista maailmassa. OECD:n raportti "The Culture Fix: Creative People, Places and Industries" kertoo, että koronapandemiaa edeltäneellä vuosikymmenellä kulttuurin ja luovien alojen (CCS) yritysten määrä että työllisyys kasvoi nopeammin kuin muun liiketoimintatalouden.

Jos näiden nopeasti kasvavien alojen muutosten tilastointi lopetetaan, seuraa merkittävä tietovaje. Tilastokeskuksen tuottamia tilastoja hyödynnetään laajasti myös luovien alojen toimijoiden omassa kehitys- ja seurantatyössä. Toista koko toimialan tiedot säännöllisesti keräävää toimijaa ei ole.

Kehittäminen vaatii tietopohjaa ja seurantaa

Koska Suomi tarvitsee tätä kasvua, näiden alojen tilastollisen seurannan lopettaminen olisi strateginen virhe sekä kasvun, työllisyyden että kansallisen kulttuurin kannalta.

Asiantuntevien viranomaisten tuottamaa luotettavaa tilastotietoa tarvitaan sekä alan sisällä että alaa koskevassa poliittisessa päätöksenteossa, julkisessa keskustelussa ja alan kehittämistoimien tehokkuuden seurannassa. Asiantuntevien viranomaisten tuottama luotettava tilastotieto luo perustan kaikille tiedontuottajille, myös kulttuurialan organisaatioille, joiden itse tekemä tutkimus ja analyysi pohjaa suurelta osalta tilastokeskuksen perustilastoihin.

Suomessa kulttuuritilastoja on julkaistu 1970-luvun lopulta lähtien. Tilasto kuvaa kulttuurialan tuotantoa, tarjontaa, taloutta, julkista tukea, työvoimaa, koulutusta sekä harrastusta ja kulutusta eri taiteen- ja kulttuurin aloilla.

Hallitusohjelma ja hallituksen kulttuuripoliittinen selonteko

Sekä kulttuuri- että elinkeinopolitiikan onnistunut toteuttaminen edellyttää luotettavan ja yhteisesti hyväksytyyn tilastoinnin olemassaoloa.

Ohjelmassaan Petteri Orpon hallitus korostaa useaan kertaan tietoperustaista päätöksentekoa. Hallitusohjelman mukaan hallitus hyödyntää yhteiskunnallisia tietovarantoja ja tutkittua tietoa aktiivisesti päätöksenteossaan ja pyrkii vahvistamaan tilastokeskuksen resursseja. Kulttuuritilastojen lakkauttaminen olisi siis kulttuuripoliitiikan osalta hallitusohjelman vastainen toimenpide.

Lausuntokierroksella oleva luonnos hallituksen kulttuuripoliittiseksi selonteoksi painottaa tietoperustan vahvistamista. Tilastoinnin lakkauttaminen olisi siten riskitiriidassa myös tulevan selonteon kanssa.

Tilastointia ei tule lopettaa

Suomi tarvitsee talouskasvua, ja useiden asiantuntijoiden mukaan luovien alojen kasvupotentiaali Suomessa on mitä merkittävin. Näiden toimialojen tilastollisen seurannan lopettaminen vaikeuttaisi niiden kehittämistä ja olisi kansakunnalle kalliiksi tuleva strateginen virhe.

Espoossa 17.9.2024

Laura Kuulasmaa
Puheenjohtaja

Lauri Kaira
Edunvalvontajohtaja

Lähteet:

https://www.oecd.org/en/publications/the-culture-fix_991bb520-en.html

<https://luovat.org/wp-content/uploads/2023/12/onepager-luovan-alan-talous-2022-luovat-ry-190324.pdf>

[Vahva ja välittävä Suomi : Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023 \(valtioneuvosto.fi\)](#)

Luovan työn tekijät ja yrittäjät ry:n jäsenjärjestöt ovat:

- Audiovisual Producers Finland – APFI ry
- Avate -Audiovisuaalisen alan tekijät ry
- Gramex äänitemusiikin tekijänoikeusjärjestö ry
- Kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö Sanasto ry
- Kopiosto ry
- Musiikkituottajat – IFPI Finland ry
- Suomen elokuvatoimistojen liitto ry
- Suomen Musiikkikustantajat ry
- Suomen Muusikkojen Liitto ry
- Suomen Säveltäjät ry
- Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry
- Suomen Musiikintekijät ry
- Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry – TTVK
- Kuvasto visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusjärjestö ry